

УДК 336.221.4:352

Роман МАСЛОВ,
здобувач освітнього ступеня «доктор філософії»,
кафедра фінансів,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна;
ORCID ID [0009-0002-4565-6786](https://orcid.org/0009-0002-4565-6786),
e-mail: r.v.maslov@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2026-03-131-137>

НАПРЯМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ ІЗ ВИМОГАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Вступ. Податкова система є одним із ключових елементів фінансової системи держави, а її ефективність визначає можливість бюджетів усіх рівнів акумулювати оптимальні обсяги фінансових ресурсів, інвестиційну привабливість держави та її регіонів, а також здатність держави та територіальних громад адаптуватися до сучасних викликів. Актуальність цього дослідження обумовлена необхідністю гармонізації вітчизняної сфери оподаткування як на макроекономічному, так і на місцевому рівнях до усталених європейських норм і принципів, включаючи організацію податкового обліку і звітності, з огляду на набуття Україною статусу кандидата в члени Європейського Союзу. Гармонізація податкового законодавства України та ЄС визначається здатністю державних органів ефективно реалізовувати прийняті норми.

Метою роботи є аналіз актуальних змін у податковому законодавстві України, визначення ступеня їх відповідності європейським нормам та оцінка їх впливу на систему місцевих фінансів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у роботі використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання: діалектичний та системний підходи, аналізу і синтезу, формальний та порівняльний методи, абстрактно-логічний, логічного та теоретичного узагальнення.

Результати. У статті обґрунтовано необхідність приведення податкової системи України у відповідність до норм і правил Європейського Союзу, як однієї з вимог для набуття Україною членства в Європейському Союзі. Ідентифіковано основні напрями податкових реформ, які безпосередньо впливають на дохідну базу місцевих бюджетів. З'ясовано, що розширення цифрових інструментів суттєво підвищує ефективність адміністрування майнових податків і єдиного податку, мінімізуючи тіньовий сектор на рівні територіальних громад.

Висновки. Встановлено, що гармонізація податкового законодавства України з нормами ЄС та імплементація міжнародних стандартів є вагомим чинником зміцнення фінансової автономії територіальних громад і підвищення прозорості місцевих фінансів. Сформовано матрицю гармонізації системи місцевого оподаткування України зі стандартами ЄС та Європейської хартії місцевого самоврядування. Окреслено перспективи розвитку системи оподаткування на місцевому рівні в контексті використання сучасних цифрових технологій.

Ключові слова: фінансова система, система оподаткування, місцеве оподаткування, цифровізація, Європейський Союз, гармонізація, місцеві податки, територіальні громади, місцеві фінанси, євроінтеграція.

Roman MASLOV,
PhD's degree student,
Department of Finance
Lesya Ukrainka Volyn National University,
Lutsk, Ukraine

DIRECTIONS FOR HARMONIZING UKRAINE'S LOCAL TAXATION SYSTEM WITH EUROPEAN UNION REQUIREMENTS

Introduction. The tax system is one of the key elements of a country's financial system, and its effectiveness determines the ability of budgets at all levels to accumulate optimal amounts of financial resources, the investment attractiveness of the country and its regions, as well as the ability of the state and local communities to adapt to contemporary challenges. The relevance of this study stems from the need to harmonize Ukraine's tax system at both

the macroeconomic and local levels with established European standards and principles, including the organization of tax accounting and reporting, in light of Ukraine's acquisition of candidate status for membership in the European Union. The harmonization of Ukraine's and the EU's tax legislation depends on the ability of government agencies to effectively implement the adopted regulations.

The purpose of this study is to analyze recent changes in Ukraine's tax legislation, determine the extent to which they comply with European standards, and assess their impact on the local finance system.

Research Methods. To achieve this objective, the study employs a combination of general scientific and specialized research methods: dialectical and systemic approaches, analysis and synthesis, formal and comparative methods, as well as abstract-logical, logical, and theoretical generalization.

Results. This article argues for the need to bring Ukraine's tax system into compliance with European Union norms and regulations as one of the requirements for Ukraine's accession to the European Union. It identifies the main directions of tax reform that directly affect the revenue base of local budgets. It has been established that expanding the use of digital tools significantly improves the efficiency of administering property taxes and the single tax, thereby minimizing the shadow economy at the local community level.

Conclusions. It has been established that the harmonization of Ukraine's tax legislation with EU regulations and the implementation of international standards are significant factors in strengthening the financial autonomy of local communities and increasing the transparency of local finances. A matrix has been developed for harmonizing Ukraine's local taxation system with EU standards and the European Charter of Local Self-Government. The prospects for the development of the local taxation system in the context of the use of modern digital technologies have been outlined.

Keywords: financial system, taxation system, local taxation, digitalization, European Union, harmonization, local taxes, local communities, local finances, european integration.

JEL Classification H71, H20, F36

Вступ.

Податкова система є одним із ключових елементів фінансової системи держави, а її ефективність визначає рівень надходжень до бюджетів усіх рівнів, інвестиційну привабливість держави та територіальних громад, а також здатність країни адаптуватися до сучасних економічних викликів. Податкові надходження до місцевих бюджетів є основою формування фінансової самодостатності та фінансової автономії органів місцевого самоврядування (ОМС), а стабільна база місцевого оподаткування формує підґрунтя для розвитку підприємництва в окремій територіальній громаді. Водночас, прийнятий Україною курс на інтеграцію до Європейського Союзу, визначає об'єктивну необхідність адаптації вітчизняного податкового законодавства до норм та стандартів ЄС. Особливої складності такому процесу надає перебування вітчизняної фінансової системи у стані особливих ризиків та викликів, пов'язаних із військовою агресією Росії проти України.

Разом з тим, гармонізація податкового законодавства України повинна передбачати не лише формальну імплементацію окремих норм та директив ЄС, а докорінну зміну парадигми податкової політики, в тому числі й на місцевому рівні, що буде заснована на принципах прозорості, довіри між платником і державою, стабільності податкового законодавства та рівності суб'єктів оподаткування [10]. З іншої сторони, сучасна система оподаткування як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях повинна бути спрямована на вдосконалення механізмів адміністрування податків, підвищення прозорості та відповідальності у фінансовій сфері.

Усе вище окреслене підтверджує виняткову актуальність обраного напрямку дослідження та зумовлює об'єктивну потребу у науковій оцінці трансформацій системи оподаткування в умовах євроінтеграційних змін.

Огляд літератури.

Теоретико-методологічні аспекти та практичні засади адаптації фінансової політики України до європейських стандартів, зміцнення фінансової спроможності територіальних громад присвятили свої дослідження такі провідні вітчизняні науковці, як В. Валігура, О. Гордей, О. Замасло, М. Карлін, О. Кириленко, А. Крисоватий, Н. Проць, М. Рябокін, Л. Сідельникова, М. Слатвінська та інші.

Проблематика впровадження новітніх ініціатив щодо гармонізації оподаткування бізнесу стало у фокусі уваги В. А. Валігури, А. Б. Шептака та М. В. Сороки. Науковці досліджують специфіку

мінімального оподаткування підприємств, питання корпоративного оподаткування, ухилення від сплати податків та вдосконалення механізмів трансферного ціноутворення [9].

Так, Л. О. Рубан зосереджує свої дослідження на гармонізації прямих податків з нормами ЄС, ідентифікує недоліки податкової системи України, які перешкоджають швидкому процесу адаптації вітчизняного податкового законодавства. Автор зазначає, що до таких недоліків доцільно зарахувати: превалювання фіскальної функції податків над регулятивною; нестабільність податкового законодавства та велика кількість законодавчо-нормативних актів у фіскальній сфері; неспроможність системи митно-тарифного регулювання оперативно реагувати на кон'юнктурні зрушення на світовому ринку; недостатній рівень інституційної спроможності для імплементації стандартів Європейського Союзу [12]. Схожий підхід до спостерігаємо й у таких вчених-економістів, як І. Галушак, І. Кохан, В. Дмитровської, які у своїх наукових працях визначили основні проблеми функціонування податкових систем України і країн ЄС. Разом з тим, авторами наголошено на потребі у гармонізації прямого та непрямого оподаткування в Україні зі стандартами ЄС (зокрема, щодо податку на прибуток та податку на додану вартість). Принагідно відзначимо, що колектив цих науковців звертає також увагу й на адаптацію системи місцевого оподаткування, зокрема досліджує податок на доходи фізичних осіб [1].

Колектив науковців Т. Шульга та Є. Пономаренко у своїх дослідженнях стверджують, що гармонізація податкової сфери передбачає, насамперед, адаптацію європейських норм до вітчизняних реалій фінансової нестабільності та воєнного стану, що враховує такі релевантні чинники, як рівень розвитку економіки, структуру доходів бюджету, рівень тіньової економіки та рівень податкової культури населення. Авторами проведено порівняльний аналіз різних моделей податкових систем на прикладі України, Німеччини, Польщі та Франції, а також вивчено досвід цих країн у гармонізації ставок ПДВ, оподаткування прибутку підприємств, трансфертного ціноутворення, цифрового оподаткування та боротьби з ухиленням від сплати податків [10].

Узагальнення проблемних питань адаптації національної податкової політики в умовах євроінтеграційних процесів відображено у науковій праці О. Данілова. Автор особливу увагу звертає на організацію податкового обліку і звітності з урахуванням європейських норм і принципів. Зокрема, автором обґрунтовано доцільність використання єдиного рахунка для вітчизняних платників податків, окреслено передумови впровадження у вітчизняну практику інструментів Pillar 2 для становлення мінімальної ставки оподаткування для великих корпорацій та адаптації у національному законодавстві положення Директив ЄС з питань боротьби з ухиленням від сплати податків [2].

Водночас, незважаючи на наявність значного доробку вчених з проблематики адаптації української системи оподаткування до європейського правового простору, такі дослідження здебільшого торкаються євроінтеграційних трансформацій у фіскальному секторі на макроекономічному рівні. Водночас, недостатньо дослідженими залишаються питання інтеграції системи місцевого оподаткування до європейських стандартів у контексті забезпечення фінансової автономії територіальних громад, розширення їхнього власного дохідного потенціалу та вдосконалення механізмів адміністрування місцевих податків і зборів у складних умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Мета дослідження.

Метою роботи є аналіз особливостей трансформації податкового законодавства України, визначення ступеня їх відповідності європейським нормам та оцінка їх впливу на систему місцевих фінансів. Досягнення цієї мети передбачає вирішення таких завдань: 1) систематизувати основні напрями фіскальних реформ в Україні в контексті євроінтеграційних вимог; 2) окреслити напрямки гармонізації фіскальної системи України на місцевому рівні.

Матеріали і методи дослідження.

Методологічну основу дослідження становить комплекс фундаментальних принципів економічної теорії, фінансів та публічного управління. Для досягнення поставленої мети та вирішення встановлених завдань використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання: діалектичний та системний підходи, аналізу і синтезу, формальний та порівняльний методи, абстрактно-логічний, логічного та теоретичного узагальнення. Інформаційно-емпіричну та нормативно-правову базу дослідження становлять: Конституція України, Податковий

та Бюджетний кодекси України, Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, директиви та нормативно-правові акти ЄС у сфері оподаткування та фінансового моніторингу, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з питань євроінтеграції фіскальної системи та розвитку місцевих фінансів.

Результати дослідження.

Гармонізація вітчизняного законодавства у сфері оподаткування з нормами та директивами Європейського Союзу є обов'язковою умовою для тих держав, які прагнуть стати повноправним членом ЄС. Україна, закріпивши євроінтеграційні прагнення в Конституції та одержавши статус кандидата у члени ЄС, систематично вживає заходів для адаптації та інтеграції свого нормативно-правового середовища до відповідних європейських стандартів. Цей процес охоплює широкий спектр правовідносин: від фінансових та податкових, до судово-правових та адміністративних. Такий системний підхід сприяє формуванню більш відкритою та конкурентоспроможною економіки України, забезпечує зміцнення її демократичних інститутів та підвищує її інвестиційну привабливість [1].

Інституційним підґрунтям євроінтеграційних трансформацій у сфері оподаткування є Угода про асоціацію між Україною та ЄС, укладена в 2014 році. Вона передбачає поетапне приведення вітчизняного законодавства до стандартів та норм Європейського Союзу (*acquis communautaire*). Гармонізація вітчизняного законодавства у сфері оподаткування та функціонування фінансового сектору спрямована на подолання регуляторних перешкод для забезпечення вільного руху ресурсів, товарів і капіталів. Особливого значення у цьому контексті набуває відповідність системи місцевого оподаткування положенням Європейської хартії місцевого самоврядування (зокрема ст. 9). Документом встановлено, що фінансова автономія органів місцевого самоврядування є основою децентралізації, тоді як територіальні громади повинні мати можливість акумулювати достатній обсяг власних фінансових ресурсів. Імплементация базових вимог Хартії спрямоване на розширення прав органів місцевого самоврядування щодо встановлення ставок місцевих податків і зборів, запровадження ефективних механізмів вирівнювання та формування стабільної дохідної бази бюджетів територіальних громад відповідно до європейського принципу субсидіарності.

Згідно з матеріалами «Юридичної газети», одним із найважливіших критеріїв під час оцінювання потенційної готовності країни до членства в ЄС є загальний прогрес у гармонізації ключових інституцій та галузей права. При цьому визначальним аспектом вважається здатність органів державного управління ефективно реалізовувати прийняті норми. Особливо це стосується податкових органів, які повинні мати достатні ресурсні та кадрові можливості для виявлення і протидії податковим правопорушенням, застосовуючи при цьому прозорі та зрозумілі процедури [7].

Варто зауважити, що деякі сегменти українського законодавства все ще мають значну розбіжність із нормами та директивами ЄС. Насамперед, це стосується процедур публічних закупівель, регулювання монопольного становища та захист конкуренції, а також забезпечення верховенства права й незалежності судової влади. З огляду на окреслене, подальша гармонізація вимагатиме комплексного перегляду цілого спектру нормативних актів та адаптації інституційних механізмів.

Ефективна інтеграція вітчизняного законодавства прямо залежить від спроможності держави знижувати корупційні ризики. ЄС традиційно висуває жорсткі вимоги до країн-кандидатів стосовно прозорості процедур, що реалізується через налагодження роботи антикорупційних органів, посилення громадського контролю та реформування судової системи мають нероздільно від трансформації податкового чи митного законодавства [6].

Одним із напрямів реформування системи місцевого оподаткування в Україні відповідно до вимог Європейського Союзу та Європейської хартії місцевого самоврядування може стати фіскальна автономія та право встановлення ставок окремих податків. Так, в Україні граничні межі ставок місцевих податків встановлюються Податковим кодексом України. Водночас, відповідно до ст. 9.1, 9.2 Європейської хартії місцевого самоврядування, органи місцевого самоврядування мають право на власні адекватні ресурси, якими вільно розпоряджаються, і принаймні частина з них має бути сформована за рахунок місцевих податків, ставки яких ОМС встановлюють самостійно [14]. Результатом такої трансформаційних змін стане зростання фінансової самостійності громад;

можливість гнучкого реагування на економічні потреби територіальних громад та формування місцевих бюджетів з урахуванням стратегічних програм розвитку.

Ще однією сферою, що підлягає інтеграції до вимог Європейського Союзу в контексті місцевого оподаткування є структура власних доходів і частка місцевих податків. Нині спостерігається висока залежність бюджетів територіальних громад від ПДФО та трансфертів, а також низькою є частка власне місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів. Для подолання окресленої проблеми необхідним є розширення переліку та бази місцевих податків, підвищення їхньої ролі як ключового джерела власних доходів територіальних громад. Така позиція повністю узгоджується із Ст. 9.3 Європейської хартії місцевого самоврядування: фінансові ресурси ОМС мають бути достатньо різноманітними і гнучкими, щоб відповідати зростанню витрат на виконання їхніх функцій [14].

Досвід країн ЄС (Польща, Естонія, Франція) свідчить також про необхідність гармонізації місцевого оподаткування у частині врегулювання бази оцінки майна за майновими податками. У позначених країнах базою оподаткування є ринковою вартість майна, а не площа об'єкта.

Ще один приклад наближення до європейських стандартів – механізм автоматичного обміну фінансовою інформацією між банківськими установами та податковою службою. Тепер податкові органи отримують оперативний доступ до даних про рух коштів на рахунках платників. Це дозволяє швидко виявляти підозрілі операції, перевіряти легальність походження коштів і за потреби ініціювати додаткові перевірки. У країнах ЄС аналогічні механізми є одним із важливих інструментів боротьби з відмиванням коштів та тіньовою економікою. Перехід від оподаткування площі до оподаткування оціночної вартості нерухомості; інтеграція реєстрів речових прав із ГІС-системами громад забезпечать зростання надходжень до місцевих бюджетів від майнових податків, а також реалізацію принципу фіскальної справедливості.

Не можна також обійти увагою й плати за землю, що у нинішніх умовах потребує реалізації належності земельного податку до 100% власних доходів громад, прозорість земельного кадастру та встановлення актуальної ринкової оцінки. Це забезпечить розширення бази оподаткування та прозорий облік землекористувачів у громаді шляхом проведення сучасної суцільної інвентаризації земель та діджиталізації кадастрів.

Запровадження цифрових інструментів та модернізація податкового законодавства України є центральними елементами євроінтеграційного курсу, що передбачає наближення вітчизняної правової системи до вимог ЄС. Згідно з матеріалами «Юридичної газети», реалізація цього напрямку має на меті спростити взаємодію між платниками податків і державними органами, посилити контроль над фінансовими потоками та забезпечити ефективну протидію ухиленню від сплати податків. Окремою вимогою є запровадження електронних сервісів, завдяки яким процеси подання звітності, реєстрації та обліку відбуваються з мінімальним залученням паперових документів. Це полегшує діяльність підприємств будь-якого розміру і скорочує витрати часу на адміністративні процедури. Також важливо відзначити автоматизований обмін даними між податковою службою, банками та іншими установами, що дає змогу оперативно виявляти підозрілі операції й водночас зменшує кількість помилок і корупційних ризиків [6].

Одним із найяскравіших прикладів цифровізації податкової системи стала поява «Електронного кабінету платника податків». За його допомогою як фізичні особи, так і підприємства можуть у режимі онлайн подавати звітність, відстежувати нараховані податкові зобов'язання та взаємодіяти з представниками Державної податкової служби без необхідності особистих візитів. Такий сервіс уже широко використовується бізнесом, оскільки значно спрощує бюрократичні процедури та скорочує витрати часу. У європейських країнах подібні електронні платформи стали стандартом, і їх масштабне запровадження в Україні свідчить про прагнення гармонізувати підходи в адмініструванні податків [3, с.166].

У межах проведених змін до Податкового кодексу, за наявності приховуваних операцій або свідомого заниження зобов'язань, суб'єкти господарювання можуть стикнутися із значно підвищеними штрафами, особливо при виявленні повторних правопорушень. Така практика узгоджується з європейськими нормами, де штрафи мають бути достатньо вагомими, щоб здійснювати превентивний вплив на платників податків.

Дискусія. Результати дослідження свідчать, що трансформація системи місцевого оподаткування не повинна обмежитися лише внесенням змін у основні Закони та підзаконні акти, а є

системним процесом, яким викликає важливу наукову дискусію щодо пріоритетів, послідовності та інституційних ризиків фіскальної реформи в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Для повноцінної реалізації реформ необхідно забезпечити належну підготовку кадрів у податкових органах, а також достатнє матеріально-технічне оснащення.

Беззаперечним напрямом гармонізації податкової системи України з вимогами та практиками Європейського Союзу може стати інтеграція та верифікація реєстрів даних, зокрема в контексті адміністрування податку на нерухомість та плати за землю на місцевому рівні. Велика кількість даних про об'єкти залишається неоцифрованою, тому база платників податків є неточною. Як свідчить практика країн ЄС, цифровий кадастр є фундаментом фінансової самостійності органів місцевого самоврядування. Для подолання такої проблеми доцільним є створення цифрових геоінформаційних систем на рівні органів місцевого самоврядування. Разом з тим, у рамках зниження можливостей для уникнення оподаткування суб'єктами спрощеної системи оподаткування запроваджено, для прикладу, використання такими платниками податку реєстраторів розрахункових операцій, що мінімізують можливості заниження доходів або приховування обсягів діяльності суб'єктами підприємництва.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Кожен із окреслених вище прикладів свідчить про здійснення реальних практичних дій із створення прозорої, цифрової та відповідальної системи оподаткування в рамках гармонізації з європейськими стандартами, що допомагає зміцнити довіру з боку міжнародних партнерів. Цифровізація місцевих податків повинна здійснюватися в межах євроінтеграційного курсу України та передбачає імплементацію стандартів автоматичного обміну інформацією та цифрового моніторингу. Цифрові сервіси докорінно змінюють підходи до сприйняття системи місцевого оподаткування з позицій платників податків, зменшуючи при цьому адміністративний тиск на них. Загалом, аналіз нововведень у податковому законодавстві України свідчить про поступове наближення до європейських норм, однак реформування має тривати безперервно. Лише в такому випадку вдасться закласти фундамент для ефективної, прозорої та справедливої системи оподаткування, яка слугитиме гарантом економічної стабільності й сприятиме залученню інвестицій. Подальші наукові дослідження у сфері гармонізації місцевого оподаткування можуть бути спрямовані на вивчення можливостей імплементації досвіду «зеленого» оподаткування в контексті сталого розвитку територіальних громад відповідно до Цілей сталого розвитку.

Джерела та література:

1. Галушак І. Є., Кохан І. В., Дмитровська В. С. Формування податкової політики в контексті євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. DOI: [10.32702/2307-2105-2021.2.6](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.6)
2. Данілов О. Податкові зміни в контексті євроінтеграційних процесів України та їх вплив на бухгалтерський облік. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-60>
3. Добрунік Т. П. Актуальні проблеми обліку та оподаткування в аграрному секторі економіки в умовах євроінтеграції. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 1-2 (44). С.166–172.
4. Славкова А. А., Ватаманюк О. С. Податкова політика України в умовах євроінтеграції: проблеми і перспективи. *Фінанси, облік і аудит*. Випуск 1 (31). 2018. С. 119–136.
5. Ярмолюк О.Ф., Дмитренко О.М. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні урахуванням зарубіжного досвіду. *Облік і фінанси*. 2021. № 1 (91). С. 44–51. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1\(91\)-44-51](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1(91)-44-51)
6. Гармонізація законодавства України як умова членства в ЄС: прогрес і перспективи. URL: <https://yurgazeta.com/publications/practice/inshe/garmonizaciya-zakonodavstva-ukrayini-yak-umova-chlenstva-v-es-progres-i-perspektivi.html> (дата звернення 12.06.2026).
7. Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс. Державна податкова служба України. URL: <https://zir.tax.gov.ua/> (дата звернення 12.06.2026).
8. James R. Hines Jr. Evaluating Tax Harmonization. National Bureau Of Economic Research. Working Paper 31900. 2023. URL: <https://www.nber.org/papers/w31900> (дата звернення: 12.06.2026).
9. Валігура В. А., Шептак А. Б., Сорока М. В. Нові ініціативи ЄС у сфері гармонізації оподаткування бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-47>
10. Шульга Т. М., Пономаренко Т. О. Гармонізація податкової системи України з правом ЄС. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 11 (21). С. 375 – 387. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11\(21\)](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11(21))

11. Гармонізація податкової політики з ЄС. Рамки та можливості для України. URL: <https://ces.org.ua/harmonizing-taxes-with-the-eu-brief/> (дата звернення 14.06.2026).
12. Рубан Л. О. Гармонізація системи оподаткування України з вимогами Європейського Союзу. *Ефективна економіка*. 2026. № 4. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105-2026.4.78>
13. Karlin M., Prots V., Prots N. & Stashchuk O. (2024). Modelling the influence of factors on the formation of local budget income. *Economics. Innovative and Economics Research Journal*, vol. 12, no. 3. DOI: <https://doi.org/10.2478/eoik-2024-044>
14. Європейська Хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення 11.06.2026).

References:

1. Halushchak, I. Ye., Kokhan, I. V., & Dmytrovska, V. S. (2021). Formuvannya podatkovoyi polityky v konteksti yevrointegratsiyi [Tax policy formation in the context of European integration]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, vol. 2. DOI: [10.32702/2307-2105-2021.2.6](http://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.6) [in Ukrainian].
2. Danilov, O. (2024). Podatkovi zminy v konteksti yevrointegratsiynykh protsesiv Ukrayiny ta yikh vplyv na bukhgalters'kyi oblik [Tax changes in the context of Ukraine's European integration processes and their impact on accounting]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and Society*, vol. 61. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-61-60 [in Ukrainian].
3. Dobrunik, T. P. (2018). Aktual'ni problemy obliku ta opodatkuvannya v ahromomu sektori ekonomiky v umovakh yevrointegratsiyi [Current issues of accounting and taxation in the agricultural sector of the economy in the context of European integration]. *Biznes-navihator – Business Navigator*, vol. 1-2 (44), pp. 166–172 [in Ukrainian].
4. Slavkova, A. A., & Vatamanyuk, O. S. (2018). Podatkova polityka Ukrayiny v umovakh yevrointegratsiyi: problemy i perspektvy [Tax policy of Ukraine in the context of European integration: problems and prospects]. *Finansy, oblik i audyt – Finance, accounting and auditing*, vol. 1 (31), pp. 119–136 [in Ukrainian].
5. Yarmolyuk, O. F., & Dmytrenko, O. M. (2021). Tendentsiyi ta zakonimnosti rozvytku bukhgalters'koho obliku v Ukrayini urakhuvanniam zarubizhtoho dosvidu [Trends and patterns of accounting development in Ukraine taking into account foreign experience]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, vol. 1 (91), pp. 44–51 DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1\(91\)-44-51](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-1(91)-44-51) [in Ukrainian].
6. Yurydychna Hazeta. (2026). *Harmonizatsiya zakonodavstva Ukrayiny yak umova chlenstva v YES: prohres i perspektvy* [Harmonization of Ukrainian legislation as a condition for EU membership: progress and prospects]. Available at: <https://yurgazeta.com/publications/practice/inshe/garmonizaciya-zakonodavstva-ukrayini-yak-umova-chlenstva-v-es-progres-i-perspektivi.html> [in Ukrainian].
7. State Tax Service of Ukraine. (2026). *Zahal'nodostupnyy informatsiyno-dovidkovyy resurs (ZIR)* [Public information and reference resource]. Available at: <https://zir.tax.gov.ua/> [in Ukrainian].
8. Hines, J. R. Jr. (2023). *Evaluating Tax Harmonization*. National Bureau of Economic Research, Working Paper No. 31900. Available at: <https://www.nber.org/papers/w31900>
9. Valihura, V. A., Sheptak, A. B., & Soroka, M. V. (2025). Novi initsiatyvy YES u sferi harmonizatsiyi opodatkuvannya biznesu [New EU initiatives in the field of business taxation harmonization]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and Society*, vol. 71. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-71-47 [in Ukrainian].
10. Shulha, T. M., & Ponomarenko, T. O. (2025). Harmonizatsiya podatkovoyi systemy Ukrayiny z pravom YES [Harmonization of the tax system of Ukraine with EU law]. *Uspikhy i dosyahnennya u nautsi – Successes and achievements in science*, vol. 11 (21), pp. 375–387. DOI: 10.52058/3041-1254-2025-11(21) [in Ukrainian].
11. Centre for Economic Strategy (CES). (2026). *Harmonizatsiya podatkovoyi polityky z YES. Ramky ta mozhlyvosti dlya Ukrayiny* [Harmonization of tax policy with the EU. Framework and opportunities for Ukraine]. Available at: <https://ces.org.ua/harmonizing-taxes-with-the-eu-brief/> [in Ukrainian].
12. Ruban, L. O. (2026). Harmonizatsiya systemy opodatkuvannya Ukrayiny z vymohamy Yevropeys'koho Soyuzu [Harmonization of Ukraine's tax system with European Union requirements]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, vol. 4. DOI: 10.32702/2307-2105.2026.4.78 [in Ukrainian].
13. Karlin, M., Prots, V., Prots, N., & Stashchuk, O. (2024). Modelling the influence of factors on the formation of local budget income. *Economics. Innovative and Economics Research Journal*, vol. 12, no. 3. DOI: 10.2478/eoik-2024-044.
14. Verkhovna Rada of Ukraine. (1997). *Yevropeys'ka Khartiya mistsevoho samovryaduvannya* [European Charter of Local Self-Government]. International document dated October 15, 1985. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 08.08.2026 р.
 Стаття прийнята до друку 26.08.2026 р.
 Стаття опублікована 16.09.2026 р.